

Φλυαρία και Αργολογία: όταν ο φίλος μας μάς κουράζει (Κωνσταντίνος Αθ. Οικονόμου, δάσκαλος-συγγραφέας)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 13 Ιανουαρίου, 2022

Φλυαρία είναι ή κουραστική, για τους άκροατές, πολυλογία κάποιου, κενή ούσιαστικού περιεχομένου, ενώ **αργολογία** είναι ή άδρανης, τεμπέλικη, ανούσια, όμιλία.

ΑΡΧΑΙΑ ΣΟΦΙΑ: Ό Θουκιδίδης διασώζει μία χαρακτηριστική απάντηση τών Σπαρτιατών, σέ μία φλύαρη αντιπροσωπεία-πρεσβεία τών Σαμίων: *“Τò πρῶτο μισò τῆς όμιλίας σας ξεχάσαμε, ένῶ τò δεύτερο δέν καταλάβαμε, άφοῦ ξεχάσαμε τò πρῶτο!”* Ό Πλούταρχος έλεγε πώς: *“**Η πολυλογία είναι μάστιγα πού συνδέεται με την περιέργεια, γιατί οί φλύαροι θέλουν ν’ άκούνε πολλά, για νά έχουν νά λένε πολλά.**”* Στά άρχαιότατα Δελφικά Παραγγέλματα τονίζεται: *“συγκράτησε τῆ γλῶσσα καί κυριάρχησε σ’ αύτή”*. Ό Πυθαγόρας συμβούλευε: *“**πρέπει νά σιωπᾶς ἢ νά λες λόγια άνώτερα τῆς σιωπῆς**”*. Ό Σόλων δίνοντας σημασία περισσότερο στά έργα, έλεγε: *“Τὰ έργα είναι ό καθρέφτης τών λόγων”*. Ό Θαλής έδειχνε πίσω από τῆ φλυαρία τόν άφρονο άνθρωπο: *“**Τὰ πολλά λόγια δέν είναι άπόδειξη φρονιμάδας**”*. Κατά τόν Δημόκριτο, ή αλήθεια δίνεται πάντα με λίγα λόγια, ένῶ τόνιζε: *“**Όσοι με τὰ λόγια κάνουν τὰ πάντα άλλά με τὰ έργα τίποτε, είναι ψεύτικοι καί κατ’ έπίφαση έναρτεοι**”*. Τέλος ό Πλάτων σημείωνε τῆν σημασία αύτῶν πού έπρεπε νά λεχθοῦν: *“**Αὐτὰ πού πρέπει νά είπωθοῦν, πρέπει νά συμφέρουν καί τόν όμιλητῆ καί τόν άκροατῆ**”*.

ΝΕΟΤΕΡΗ ΣΟΦΙΑ: Μία γερμανική παροιμία λέει πώς *“**τò ψέμα συνήθως φλυαρεῖ**”*, δείχνοντας ότι συχνά **φλυαρία σημαίνει δικαιολόγηση ένòς ψέματος**. Ό Σίλλερ πίστευε στή **στενή σχέση μέθης καί φλυαρίας**. Ό Λαφονταίν διακωμωδώντας έγραψε: *“**Κάθε φλύαρος ζεῖ με δαπάνες εκείνου πού τόν άκούει**”*, άποδίδοντας εϋθύνη καί στοὺς άκροατές τῆς φλυαρίας. Ό Μοντεσκιέ πίστευε πώς **τò πάθος εϋθύνεται στήν έλλειψη βαθύτητας τοῦ όμιλητῆ**, ένῶ ό Νίτσε, άλαζονικότερα, τόνιζε για τόν έναυτό του: *“**Φιλοδοξία μου είναι νά πῶ σέ δέκα προτάσεις αυτό πού άλλοι λένε σέ ένα όλόκληρο βιβλίο**”*. Ακόμη, ό ώμος Γκαϊμπελς τόνιζε σέ στελέχη τῆς ομάδας του: *“**Δε μιλάμε για νά πούμε κάτι, αλλά για νά πετύχουμε άποτέλεσμα**”*. Τò Ταλμούδ, ιερό βιβλίό τών Εβραίων, τονίζει σοφά: *“**Σιωπᾶς καλύτερα, παρά μιλάς!**”*

ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΘΕΩΡΗΣΗ: Για την Όρθοδοξία σημαντικότερη είναι η καταλυτική εύχη του **όσιου Έφραιμ του Σύρου**, στην οποία μεταξύ άλλων αίτημάτων ο προσευχόμενος ζητά: “Κύριε και Δέσποτα τῆς ζωῆς μου, πνεῦμα ἀργίας, περιεργίας, φιλαρχίας και ἀργολογίας μήμοι δος”. Ἡ εύχη αὐτή “ξυπνᾷ” και προτρέπει τὸν ἄνθρωπο νὰ ἀνέβει τὶς βαθμίδες τῆς πνευματικότητας. Ἐνα, λοιπόν, ἀπὸ τὰ βασικὰ αἰτήματα τῆς Εὐχῆς αὐτῆς εἶναι νὰ βοηθήσει ὁ Θεὸς στὴν **ἀπομάκρυνση τοῦ πνεύματος τῆς ἀργολογίας**. **“Ἡ ἀργολογία-φλυαρία ὀλοκληρώνει τὸ ἔργο τῆς πνευματικῆς καταστροφῆς μας μὲ τὴν πνευματικὴ δολοφονία τῶν ἀδελφῶν μας”** (Ι. Κορναράκης). **Τὸ λόγο τοῦ ἀνθρώπου, ἀνεκτίμητο θεῖο δῶρο, πὸ μᾶς κάνει νὰ διαφέρουμε ἀπὸ τὰ ζῶα, εἶναι κρίμα νὰ τὸν ἀφήνουμε χαλαρό, παραποιημένο, ἀναιδῶς ψεύτικο. Ἄλλωστε τὰ λόγια μας μένουν πάντα στὴ μνήμη τῶν ἀνθρώπων. Τὰ ἀνακαλοῦν στὴ μνήμη τους σὲ ὧρες ἡσυχίας και λυποῦνται ἢ χαίρονται ἀναλόγως. Πόσο προσεκτικοὶ πρέπει νὰ εἴμαστε σὲ ἐκφράσεις, χαρακτηρισμοὺς και κρίσεις! Ὁ σκανδαλισμὸς, ἡ συκοφαντία, ἡ καταλαλιά, ἀρχίζουν πάντα ἀπὸ τὴ φλυαρία και τὴν περιττολογία.** **“Θρόνο ματαιοδοξίας, σημάδι ἀγνωσίας, εἴσοδο κατάκρισης, πρόξενο ψεύδους, διάλυση πνευματικῆς εὐφορίας τῆς προσευχῆς”,** χαρακτηρίζει τὴν πολυλογία ὁ Ὅσιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος, προσθέτοντας: **“δημιουργεῖ ἀδιαφορία γιὰ τὶς ἀμαρτίες, πὸ ἐξαφανίζει τὴν προφύλαξη τοῦ νοῦ κατὰ τῶν παθῶν, ψυχραίνει τὴν πνευματικὴ θερμότητα και σκοτίζει τὴν προσευχὴ”.** Ὁ Ἁγ. Νικόδημος Ἀγιορείτης, τὴν ὀνομάζει ὀξύμωρα: **“ψυχρότητα τῆς εὐλαβοῦς θερμότητος”.** Ὁ ἀββὰς Δωρόθεος παρατηρεῖ: **“συχνὰ συζητᾶμε ἀπὸ διάθεση ἀργολογίας. Κάτι θὰ μᾶς ξεφύγει, και θὰ λυπήσουμε τὸν ἀδελφὸ μας”.** Ἡ ἀργία **“ἀδιαφορεῖ”** γιὰ τὸν Θεό, ἢ περιέργεια διαστρέφει τὴν πραγματικὴ γνώση, ἢ φιλαρχία, **“σκοτώνει”** τὴν συνείδηση ἔναντι τοῦ πλησίον και ἢ ἀργολογία στρέφεται κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ μας διὰ τῆς σπατάλης τοῦ λόγου. Γι’ αὐτὸ ἀπὸ τὰ τριακόσια πάθη, πὸ γράφει ὁ Πέτρος ὁ Δαμασκηνός, ὁ ὀσιος Ἐφραίμ ἐπέλεξε αὐτὰ τὰ τέσσερα στὴν προσευχὴ πὸ προαναφέραμε. Γιατί ἔχουν τόση δύναμη, ὥστε εὐκολὰ νὰ νεκρώνουν **“σιωπηλὰ”** τὴν ψυχὴ.

Η ΣΙΩΠΗ ΩΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ἄντὶ τοῦ κυριαρχοῦντος μεστοῦ ὕβρεως, ψεύδους, κολακειάς, σαρκασμοῦ λόγου, ὑπάρχει και ἡ διακριτικὴ σιωπὴ. Λέμε **“διακριτικὴ”**, διότι μπορούμε νὰ ἔχουμε σιωπὴ ἀπὸ δειλία ἢ ἀπὸ ἀλαζονικὴ οἴηση και ξηπασία. Ὅμως, ἡ ἐνσυνείδητη ἀπόρριψη φλυαρίας και κουτσομπολιοῦ ἀποτελεῖ ἀρετὴ, πὸ ὀδηγεῖ στὴν ἀποφυγὴ φιλονικιών. Οἱ σιωπηλοὶ μιλοῦν μὲ τὴ σοβαρὴ σιωπὴ τους. Σιωποῦν ἐξ αἰτίας τῆς ταπεινῆς αἴσθησης ὅτι δὲν ἔχουν κάτι σημαντικὸ νὰ ποῦν. Οἱ σιωπηλοὶ ἀπὸ διάκριση ἄνθρωποι, δὲν εἶναι συνηθισμένοι, ἀρεστοί, προτιμητέοι. Ὁ κόσμος ἀναζητᾷ τολμηροὺς συζητητές, θεωρώντας συχνὰ τοὺς σιωπῶντες νοσηροὺς, μειονεκτικούς, δειλοὺς. Ὅταν ὅμως μιλοῦν, καταθέτουν μεστὸ περιεχομένου λόγο. Τὸ Εὐαγγέλιο δὲν μᾶς θέλει πάντοτε σιωπῶντες. Μᾶς καλεῖ

συχνά σὲ ἱεραποστολή, ὁμολογία, νουθεσία. Ὁ Χριστὸς εἶπε στὸν ἀπόστολο Παῦλο: *“Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπῆσης διότι ἐγὼ εἰμι μετὰ σοῦ. Ὅμως, τὰ μυστήρια τῆς Ὁρθοδοξίας γεννῶνται ἀπὸ τὴ σιωπῆ. Μετὰ ἀπὸ μακρὰ σιγὴ στὴν ἔρημο μίλησε ὁ Χριστός. Τὸ μυστήριο τῆς Θείας Οἰκονομίας κατανοεῖται καλύτερα σιωπηλά. Ἡ σιωπὴ “δηλώνει ταπείνωση νοῦ, ὄραση καρδιάς, εὐχαριστία ψυχῆς”* (Μωυσῆς ὁ Ἁγιορείτης).

Η ΣΙΩΠΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ. Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ: Διαβάζουμε στὸ Εὐαγγέλιο: *“Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐδὲν ἀπεκρίνατο”*. Δὲν ἀπαντᾷ, στοὺς “δικαστές” του. Θεωρεῖ ὅτι δὲν βγαίνει τίποτε μὲ τὰ λόγια, θὰ ἔπεφταν οἱ λόγοι του στὸ κενὸ ἐξ αἰτίας τῆς ἐκούσιας κώφευσης τῶν ἀνθρώπων, ἐπιβεβαιώνοντας τὸν προφήτη Ἡσαΐα ποὺ λέει: *«Δὲν ἄνοιξε τὸ στόμα του καθόλου κι ἔμεινε ἄφωνος μπροστὰ στοὺς διώκτες του»*. Ἀκόμη, **ὀλόκληρος ὁ βίος τῆς Θεοτόκου εἶναι μία ἀπέραντη σιωπῆ**. Ἐλάχιστοι λόγοι τῆς Θεοτόκου διασώθηκαν. Ἡθελημένα σιωποῦσε ἀπὸ ταπείνωση. Ἄφηνε νὰ μιλᾷ ὁ Υἱὸς Της, μένοντας στὴ σκιά Του. **Ἡ “ἡχηρὴ” σιωπὴ τῆς Θεοτόκου εἶναι αὐστηρὸ κήρυγμα ἐλέγχου κάθε γυναικείας φλυαρίας.**

“ΚΕΡΔΗ” ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΦΥΓΗ ΤΗΣ ΑΡΓΟΛΟΓΙΑΣ: Οἱ πνευματικὲς ἐμπειρίες ἀδυνατοῦν νὰ ἀποδοθοῦν μὲ λόγια. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει, ἀδυνατώντας νὰ ἐκφράσει τὴν ἐμπειρία του μὲ λόγια: *“ὅτι ἠρπάγη εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι”*. Κατὰ τὸν ὅσιο Ἐφραίμ τὸν Σύρο, τὰ λόγια εἶναι τὰ φύλλα καὶ τὰ ἔργα οἱ καρποί. Ὁ ἅγιος Νεῖλος ὁ Ἀσκητῆς ἔγραψε: **Ἡ γλῶσσα πολλοὺς κενόδοξους κατέστρεψε**». Ἀκόμη, ὁ τελώνης τῆς παραβολῆς δικαιώθηκε γιὰ τὴ σιωπηλὴ προσευχή του, ὅπως καὶ ἡ αἰμορροοῦσα. **Ὅταν κάποιος προκαλούμενος, ταπεινὰ σιωπᾷ, γιὰ νὰ μὴ γίνουν τὰ πράγματα χειρότερα, ὑποχωρεῖ, ἀποποιοιούμενος τῶν δικαιωμάτων του, χάριν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης, τότε κερδίζει ἐνῶ φαίνεται ὅτι χάνει. Κι ἐνῶ πολυλογία, κενολογία, περιττολογία, ἀργολογία, δηλώνουν ἀδιάκριτη κενοδοξία, ἀντιθέτως ἢ διακριτικὴ ἡσυχία γεννᾷ τὴ σιωπῆ.** Ὁ κόσμος κουράστηκε ἀπὸ τὰ πολλά, τὰ παχειά, τ’ ἀδιαφανῆ, τὰ ὑποκριτικὰ λόγια. Ἀντιθέτως: *“Ἡ σιωπὴ ποὺ ἀσκεῖται μ’ ἐπίγνωση καὶ διάκριση εἶναι μητέρα τῆς προσευχῆς, ἀνάκληση ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν παθῶν, ἐπιστάτης λογισμῶν, (...) φίλη καρδιακῶν δακρύων, καλλιεργητῆς μνήμης θανάτου, ἐχθρὸς τοῦ ἀδιάκριτου θάρρους, σύζυγος ἡσυχίας, κρυφὴ πνευματικὴ ἀνάβαση”* (Κλίμαξ).

ΕΠΙΜΥΘΙΟ: Ἐνας ἀδόκιμος νοῦς μπορεῖ νὰ νομίζει πὼς εἶναι σοφὸς μὲ τὸ νὰ λέει ὅτι θέλει παντοῦ καὶ πάντα. Ὅμως *“ἡ υπεροψία τῆς φλυαρίας ἀποτελεῖ ἀνόητη προσπάθεια ἐπιβολῆς ἐπὶ πάντων”* (π. Μωυσῆς Ἁγιορ.). **Ἡ ἐκκοσμίκευση σήμερα τοῦ ἀνθρώπου συμπορεύεται μὲ τὴ φλυαρία.** Ἔτσι, ὁ λόγος, τελικά, ἀποσυνδέει τοὺς ἀνθρώπους. **Ἡ κατάκτηση τῆς σιωπῆς εἶναι δύσκολη, ἀποτελεῖ ὅμως μορφὴ ἀσκήσεως, ὅπως ἡ νηστεία καὶ ἡ ἐγκράτεια.** Τὰ τροπάρια τῆς Μ. Σαρακοστῆς μιλοῦν συχνὰ καὶ γιὰ **ἐγκράτεια γλώσσης.** Ἡ σιωπὴ πηγάζει ἀπὸ τὸν

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

πλοῦτο τῆς εἰρήνης τῆς καρδιᾶς καὶ συνδέεται μὲ τὶς ἄλλες ἀρετές. Σπουδαῖο **ἀντίδοτο στὴ φλυαρία καὶ τὴν ἀργολογία ἀποτελεῖ ἡ καρδιακὴ προσευχή**.
“Ἡ προσευχὴ ἀποτελεῖ βίωμα μυστικό, δύσκολο -ἐκφραση, αἴσθησι καὶ ἀλάλητο στεναγμὸ τῆς καρδιᾶς. Ὁ Θεὸς δὲν ἀνακαλύπτεται ἀλλὰ ἀποκαλύπτεται. Τότε σιγᾶ πᾶσα σάρκα βροτεῖα..” (Μωυσῆς Ἀγιορείτης).

(Πηγὴ: christianvivliografia.wordpress.com)